

Οι Ευρωπαϊκές Βιβλιοθήκες και η πρόκληση των ηλεκτρονικών εκδόσεων

Η κοινωνία είναι στα πρόθυρα μεγάλων αλλαγών. Η μεταμόρφωση των μέσων και της αγοράς πληροφοριών είναι μία από τις μεγαλύτερες προκλήσεις για την κοινωνία μας. Είναι μία ευκαιρία όπως επίσης και μία απειλή για την Ευρώπη.

Είναι καθήκον των ευρωπαϊκών πολιτικών να εγγυηθούν ελεύθερη πρόσβαση στην πληροφορία, την παιδεία, τον πολιτισμό και την ψυχαγωγία για όλους τους ευρωπαίους πολίτες μέσω δημοσίων υπηρεσιών. Μια ανταγωνιστική αγορά μπορεί να είναι καινοτόμα μόνο όταν βασίζεται σε καλά εκπαιδευμένους και πληροφορημένους πολίτες.

Σε αυτό το πλαίσιο, οι βιβλιοθήκες εγγυούνται ελεύθερη πρόσβαση στο περιεχόμενο, την πληροφορία και τον πολιτισμό για όλους τους Ευρωπαίους πολίτες. Όμως το παρόν νομικό πλαίσιο εμποδίζει τις βιβλιοθήκες από το να ολοκληρώσουν αυτές τις σημαντικές υπηρεσίες στην ψηφιακή εποχή, ειδικά αναφορικά με την ανάπτυξη της αγοράς των ηλεκτρονικών βιβλίων.

1. Διότι με την εξάντληση του δικαιώματος διανομής μετά την πρώτη πώληση, μια βιβλιοθήκη μπορεί να αγοράσει τυπωμένα έργα, π.χ. βιβλία, από έναν βιβλιοπώλη και να χρησιμοποιήσει τα αντίγραφα για δανεισμό στους χρήστες της βιβλιοθήκης. Η πράξη αυτή της βιβλιοθήκης δεν παρεμβάλλεται στα δικαιώματα του συγγραφέα (ή οποιουδήποτε άλλου κατόχου δικαιωμάτων). Σαν αποτέλεσμα, η βιβλιοθήκη αποφασίζει σε συνάρτηση με την πολιτική προσκτήσεων που έχει, ποια βιβλία θα αγοράσει και θα χρησιμοποιήσει για δημόσιο δανεισμό.
2. Από την άλλη μεριά, και επειδή ο ηλεκτρονικός δανεισμός είναι υπηρεσία, η έννοια της εξάντλησης του δικαιώματος διανομής δεν εφαρμόζεται, και η βιβλιοθήκη μπορεί μόνο να αποκτήσει το ψηφιακό αντικείμενο, ηλεκτρονική βιβλίο ή περιοδικό, μπαίνοντας σε μία συμφωνία αδειών χρήσης με τον συγγραφέα (ή άλλους κάτοχους δικαιωμάτων). Οι κάτοχοι δικαιωμάτων είναι ελεύθεροι να αποφασίσουν πότε θέλουν να δώσουν πρόσβαση σε ένα συγκεκριμένο έργο, καθώς επίσης να αποφασίσουν και τους όρους μιας τέτοιας πρόσβασης. Το αποτέλεσμα αυτών είναι ότι η πολιτική προσκτήσεων αποφασίζεται από τον εκδότη και όχι από την βιβλιοθήκη.
3. Είναι σημαντική, και κατά την άποψή μας απαράδεκτη, αλλαγή το γεγονός ότι η πολιτική προσκτήσεων μπορεί να καθορίζεται από τους εκδότες και το ότι η ελεύθερη πρόσβαση για τους Ευρωπαίους πολίτες αποφασίζεται από τους εκδότες. Και η πρόκληση είναι να βρούμε λύσεις σε αυτό το πρόβλημα.

Για αυτό η EBLIDA προτείνει:

EBLIDA (European Bureau of Library, Information and Documentation Associations) είναι μια ανεξάρτητη ένωση - ομπρέλα των εθνικών ενώσεων και θεσμών για τις βιβλιοθήκες, την πληροφόρηση, την τεκμηρίωση και τα αρχεία στην Ευρώπη.

Ψήφισμα της Γενικής Συνέλευσης της EBLIDA

- A. Ένα μνημόνιο κατανόησης με την Ομοσπονδία των Ευρωπαϊκών Εκδοτών (Federation of European Publishers) για «Δίκαια Μοντέλα Αδειών Χρήσης».
- B. Ένας εκσυγχρονισμός του καθεστώτος πνευματικών δικαιωμάτων για τα ηλεκτρονικά βιβλία, τον ηλεκτρονικό δανεισμό και το ηλεκτρονικό περιεχόμενο με σκοπό να επιτραπεί στις βιβλιοθήκες να συνεχίσουν να επιτελούν τις υπηρεσίες τους για όλους του Ευρωπαίους πολίτες.

EBLIDA (European Bureau of Library, Information and Documentation Associations) είναι μια ανεξάρτητη ένωση - ομπρέλα των εθνικών ενώσεων και θεσμών για τις βιβλιοθήκες, την πληροφόρηση, την τεκμηρίωση και τα αρχεία στην Ευρώπη.